

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3030/2024. (I. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Szombathelyi Törvényszék Pkf.20.178/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 143. § (1) bekezdés *d)* pontja, 217/A. § (4) bekezdésének „– a kifogásban foglalt kérelem korlátaira tekintet nélkül –” szövegrésze, 217/B. §-a, valamint 222. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró, önálló bírósági végrehajtó indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó egyfelől – az Abtv. 27. §-a alapján – kérte a Szombathelyi Járásbíróság 1801-75.Vh.800/2021/15. számú végzése, valamint a Szombathelyi Törvényszék Pkf.20.178/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó által kifogásolt határozat szerint a bíróság megsemmisítette az önálló bírósági végrehajtóként eljáró indítványozó ingatlan árveréssel kapcsolatos intézkedéseit és elrendelte annak ismételt kitérését.
- [3] Az indítványozó másfelől – az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján – kérte a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 143. § (1) bekezdés *d)* pontja, 217/A. § (4) bekezdésének „– a kifogásban foglalt kérelem korlátaira tekintet nélkül –” szövegrésze, 217/B. §-a, valamint 222. §-a alaptörvény-ellenességének, valamint a jogalkotói mulasztás megállapítását, továbbá megsemmisítését.
- [4] 1.1. Az indítványban kifogásolt ügy lényege a következő.
- [5] A 2011-ben indult végrehajtási eljárásban az önálló bírósági végrehajtóként eljáró indítványozó 2022. június 3-án az adós tulajdonát képező két ingatlan vonatkozásában árverési hirdetményt készített, a vételi időtartam 2021. június 7-től 2021. augusztus 6-ig került meghatározásra.
- [6] Az ingatlanokra 2021. június 18-án vételi ajánlat érkezett, az érvényes ajánlatok alapján az indítványozó elkészítette az árverési jegyzőkönyveket, amelyeket az indítványozó és az árverési vevő 2021. július 8-án aláírtak. Az indítványozó 2021. augusztus 9-én arról tájékoztatta az árverési vevőt, hogy az árverési jegyzőkönyvek még nem jogerősek, de azokban a vételár megfizetésére hatvan nap halasztás engedélyezésre került. A vételár megfizetését követően 2021. szeptember 22-én sor került az árverési vevő tulajdonjogának bejegyzésére. Az indítványozó 2021. október 20-án elkészítette az ingatlan árverésből származó összeggel kapcsolatos felosztási tervet, amely tájékoztatást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a jogorvoslati határidő leteltét követően intézkedik az összes kifizetéséről.
- [7] Az árverési vevő 2021. október 25-én az indítványozó által elkészített árverési jegyzőkönyvekkel szemben végrehajtási kifogást terjesztett elő, amelyben előadta, hogy a megvásárolt ingatlanokkal kapcsolatban 2021. október 12-én értesült arról, hogy az ingatlanok nem tehermentesek. Kérelme szerint az árverési hirdetmények nem feleltek meg a Vht. 143. § (1) bekezdés *d)* pontjának, mivel azok nem tartalmaztak információt az ingatlanokra vonatkozó 23 850 000 forintnyi közműfejlesztési hozzájárulási-kötelezettségről. Előadta, hogy az összesen 10 800 000 forintnyi vételár összegét magasan meghaladó összegű fizetési kötelezettség olyan körülmény, amelyről az árverési vevőt az indítványozónak tájékoztatnia kellett volna.
- [8] A Szombathelyi Járásbíróság 2022. március 29-én meghozott 1801-75.Vh.800/2021/15. számú végzésével az árverési vevő végrehajtási kifogásának helyt adott, az indítványozó intézkedéseit megsemmisítette, kötelezve a végrehajtót az árverési vevő által megfizetett vételár visszatérítésére. A járásbíróság kötelezte továbbá az indítványozót a lényegesen jogszabálysértő intézkedése miatt munkadíja 20%-ának megfelelő pénzüsszeg megfizetésére a végrehajtói letéti számlára [a Vht. 217/B. § (1) bekezdése szerint]. A járásbíróság indokai szerint árveré-

si vevőt olyan összeg megfizetése terhelte volna, amiről nem volt tudomása, és ezen fizetési kötelezettség összege aránytalanul magas a vételárhoz képest.

- [9] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Szombathelyi Törvényszék Pkf.20.178/2022/3. számú 2022. augusztus 3-án meghozott végzésével helybenhagyta a Szombathelyi Járásbíróság 2022. március 29-én meghozott 1801-75.Vh.800/2021/15. számú végzését és rendelkezett arról, hogy meg kell ismételni a végrehajtói intézkedéseket. A törvényszék a járásbíróság végzését azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az árverési jegyzőkönyvek megsemmisítését az árverési hirdeteményekre kiterjedő hatállyal semmisíti meg.
- [10] A törvényszék szerint az indítványozó nem jelölte meg a végzés hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértést és ilyet a másodfokú bíróság sem észlelt. A törvényszék egyetértett az elsőfokú bíróság által elfoglalt végső jogi állásponttal, a járásbíróság által felhívott jogszabályi rendelkezéseket ugyanakkor részben módosította. A törvényszék szerint az indítványozó elkésztésre vonatkozó kifogása nem volt alapos.
- [11] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, valamint XXVIII. (1) és (7) bekezdéseinek sérelmét állította.
- [12] 1.2. Az indítványozó elsőként az Abtv. 27. §-a alapján kérte a támadott végzések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [13] Indokai szerint a kifogásolt bírói döntések – az Alkotmánybíróság 3124/2022. (III. 23.) AB végzésének megállapításai ellenére – sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mivel az ügyben illetékességgel nem rendelkező bíróság hozott érdemi döntést.
- [14] Az indítványozó szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga amiatt is sérült, hogy a bíróság kiterjesztő – és álláspontja szerint nem az Alaptörvénnyel összhangban álló – jogértelmezést választott. A támadott döntés lehetővé teszi azt, hogy bármely végrehajtói intézkedés jogorvoslati határidő nélkül támadhatóvá váljon, figyelmen kívül hagyva a kifogás előterjesztésére nyitva álló objektív határidőt, amelyre mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság eljárásában hivatkozott.
- [15] Az indítványozó szerint a bíróság eljárása során figyelmen kívül hagyta a fegyverek egyenlősége elvét emiatt eljárása nem felelt meg a tisztességes eljárás követelményeinek. Ezzel összefüggésben hivatkozott arra, hogy a bíróság a tulajdonjog bejegyzését követően helyt adott az árverési vevő elkésztet igazolási kérelmének, miközben az indítványozónak a Vht. alapján fennálló intézkedési kötelezettségei ellenére nem függesztette fel a végrehajtási eljárást.
- [16] Az indítványozó szerint a végrehajtási kifogás alapján a bíróság olyan végrehajtói intézkedéseket (árverési hirdeteményeket) semmisített meg, amelyekre a végrehajtási kifogás nem irányult és amelyekkel kapcsolatban nem lett volna lehetőség igazolási kérelem előterjesztésére. Kifogásolta továbbá a bíróság Vht. 143. § (1) bekezdés d) pontjának álláspontja szerint kiterjesztő értelmezését, az eljáró bíróságok álláspontja szerint nem indokolták, hogy a közműfejlesztési hozzájárulási-kötelezettség milyen okból jellemző sajátossága az ingatlanak.
- [17] Az indítványozó a támadott döntésekkel összefüggésben tulajdonhoz való jogának sérelmére is hivatkozott a – már felosztott – vételár visszafizetésének elrendelésére, valamint munkadíjának 20%-os elvonására tekintettel.
- [18] 1.3. Az indítványozó kérte továbbá az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a Vht. megjelölt rendelkezései vonatkozásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapítását, továbbá a rendelkezések megsemmisítését is.
- [19] Indokai szerint az árverési hirdetemény tartalmára vonatkozó Vht. 143. § (1) bekezdés d) pontja kapcsán fennállhat a jogalkotói mulasztás arra tekintettel, hogy nem teljesül a normavilágosság követelménye. Ezzel összefüggésben hivatkozott a támadott végzések indokolására, amely álláspontja szerint a józan észnek és a törvény céljának megfelelő jogértelmezés követelményének nem felelnek meg.
- [20] Az indítványozó szerint a Vht. 217/A. § (4) bekezdés támadott – a végrehajtó intézkedésének bíróság általi megsemmisítését a kifogásban foglalt kérelem korlátaira tekintet nélkül lehetővé tevő – szövegrésze kapcsán a jogalkotó elmulasztott figyelemmel lenni arra, hogy a polgári eljárásjog részeként a végrehajtási eljárásra is irányadó legyen a kérelemhez kötöttség elve, a bíróság előtti egyenlőség elve és a rendelkezési elv. Álláspontja szerint az alapelveket sértő törvényi rendelkezés nem lehet tisztességes, továbbá a jogalkotó olyan szabályt alkotott, amely megnyitotta annak a lehetőségét, hogy a bíróság közvetlen felügyeletet gyakoroljon a végrehajtási eljárás során.
- [21] A jogszabálysértő végrehajtói intézkedés miatt előírányzott törvényi szankcióra, azaz a Vht. 217/B. §-ára vonatkozó indítványozói érvelés szerint a jogalkotói mulasztás abban nyilvánul meg, hogy a jogalkotó szem elől tévesztette a bírói függetlenség alkotmányos követelményét. Álláspontja szerint megválaszolatlan problémát jelent a *ne bis in idem* elve, ha ugyanabból a jogalapról eredően kártérítési per tárgya lesz a már szankcionált

végrehajtói intézkedés. Ezen érvelésre tekintettel kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 31. § (1) bekezdése és a támadott rendelkezés kapcsán meghozott alkotmánybíróági határozatok ellenére vizsgálja a kifogásolt szabályt.

- [22] Az indítványozó szerint a Vht. 222. §-át, a végrehajtási kifogás esetleges halasztó hatályát a jogalkotó nem dolgozta ki megfelelő alapossggal. Ezzel összefüggésben az indítványozó arra hivatkozott, hogy a bíróság helyt adott az árverési vevő igazolási kérelmének, mivel a jogalkotó nem hozta összhangba a végrehajtási kifogás határidejét az egyéb törvényi határidőkkel, így az árverési vevő ellenérték nélkül jutott tulajdonhoz.
- [23] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 26–27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [24] 2.1. Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre, az indítványozó önálló bírósági végrehajtó, a bíróságok által elbírált végrehajtási kifogás a végrehajtás során tett indítványozói intézkedéshez kapcsolódó.
- [25] A Szombathelyi Törvényszék támadott végzéséből kitűnően a kifogásolt jogszabályi rendelkezések a bírósági eljárásban alkalmazásra kerültek {3022/2020. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [26] Az indítványozó a Szombathelyi Törvényszék végzését 2022. szeptember 14-én vette át. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 2022. november 11-én benyújtott indítvány – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint – határidőben érkezett.
- [27] 2.2. Az indítványozói jogosultság Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti vizsgálata az ügy érdemi vizsgálatának előkérdése. Az Alkotmánybíróság ezért elsőként az indítványozói jogosultság kérdését vizsgálta az Abtv. 27. §-ával összefüggésben.
- [28] 2023. június 1-én hatályba lépett az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 13. §-a, amely – átmeneti rendelkezés nélkül – módosította az Abtv. 27. §-át.
- [29] A módosítás következtében a közhatalmi jogkörben eljáró indítványozók indítványozói jogosultsága az Abtv. 27. §-át illetően megszűnt {3538/2023. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [30] Az önálló bírósági végrehajtó indítványozó – az Alkotmánybíróság gyakorlatára tekintettel – közhatalmat gyakorló indítványozóként fordult az Alkotmánybírósághoz, a közhatalom gyakorlásával járó eljárása kapcsán bejelentett végrehajtási kifogásokkal összefüggő bírósági döntéseket támadott az Abtv. 27. §-a alapján {vö. 3076/2017. (IV. 28.) AB határozat, Indokolás [28]}.
- [31] Az Alkotmánybíróság 3442/2023. (X. 25.) AB végzésében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § (1) bekezdésére és arra figyelemmel, hogy a Módtv. nem terjesztette ki a folyamatban lévő ügyekre a 13. § alkalmazhatóságát megállapította, hogy „a módosított szabályozást csak a hatálybalépését követően az Alkotmánybírósághoz érkezett indítványok esetén kell alkalmaznia, vagyis a 2023. június 1-jét követően érkezett indítványokra.”
- [32] Következésképpen az indítványozónak a Módtv. hatálybalépését megelőzően – 2022. november 11-én – benyújtott indítványára a módosított szabályozás nem vonatkozik, indítványozói jogosultságát nem érinti.
- [33] 2.3. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz befogadhatóságát vizsgálta.
- [34] Az Alkotmánybíróság főtítkára 2022. november 29-én, valamint 2022. december 12-én kelt leveleiben tájékoztatta az indítványozót, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasz előterjesztésének nincs helye, mert a támadott végzések nem tekinthetőek az ügy érdemében hozott vagy a bírósági eljárást befejező döntésnek.
- [35] Az indítványozó a tájékoztatásra adott 2023. január 25-én érkezett válaszában ismételt arra hivatkozott, hogy a bíróság az árverési jegyzőkönyv szerinti vételár visszafizetéséről és munkadíjának elvonásáról rendelkezett, alapjogi sérelme ennek folytán következett be, ezért a támadott végzések az ügy érdemében hozott döntések. Hivatkozott továbbá újfent arra is, hogy a végzés ellen további jogorvoslati lehetősége nincsen, valamint arra is, hogy az árverést követően a vételár felosztásra, a tulajdonjog pedig bejegyzésre került, emiatt álláspontja szerint megismételt árverésre nincs lehetőség.

- [36] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a végrehajtási kifogás a végrehajtás foganatosítása során a végrehajtó intézkedésével szemben igénybe vehető jogorvoslat, amelynek tárgyában meghozott jogerős végzést a bíróság nem az ügy érdemében, de nem is a végrehajtási eljárás befejezése tárgyában, hanem a végrehajtási eljárás során hozta meg {3164/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [24]; 3060/2019. (III. 25.) AB végzés, Indokolás [10]; 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [9]} A „végrehajtási kifogás elutasítását tartalmazó bírósági döntés, vagy akár az adott tárgykörben a végrehajtási kifogásnak helytadó döntés nem minősülnek eljárást befejező határozatnak, mivel a bírósági döntés meghozatalát követően – függetlenül annak tartalmától – a végrehajtó további eljárási cselekmények végzésére válik kötelessé. A végrehajtónak a végrehajtási eljárást tehát a végrehajtási kifogást követően folytatni kell, annak érdekében, hogy a végrehajtási eljárás be tudja tölteni a célját, a jogalkotó által meghatározott funkcióját” {vö. 3168/2018. (V. 16.) AB végzés, Indokolás [46]}. Az indítványozó által hivatkozott – a Vht. 217/B. §-a szerinti, lényeges jogszabálysértés miatti – vagyoni szankciót a Vht. mind a szabályozásából, mind a kapcsolódó indokolásból is kitűnően a kifogás elbírálásához kapcsolódó járulékos kérdésként szabályozza. Arról – a feltételek fennállása esetén – a végrehajtást foganatosító bíróságnak hivatalból kell döntenie. Az alkotmányjogi panasz nem a már felosztásra került vételár visszatérítése miatt keletkező igény jogérvényesítésének eszköze, az indítványozó pedig a visszatérítés érdekében – az iratokból kitűnően – értesítette a végrehajtást kérőt.
- [37] Ennélfogva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott végzések nem a végrehajtási eljárás érdemében hozott, és nem is az azt befejező, hanem a végrehajtási eljárás során hozott bírói döntések, ezért az Abtv. 27. §-a alapján alkotmánybírósági eljárás lefolytatásának nincs helye {vö. 3197/2016. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [30]}.
- [38] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz befogadhatóságát vizsgálta.
- [39] Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az indítvány benyújtását követően – 2023. július 1-jével – a támadott Vht. 217/B. §-a kiegészült két új bekezdéssel [(1a) és az (1b) bekezdések], a támadott rendelkezés jogalkotó általi kiegészítése ugyanakkor az indítványban foglaltakat nem érinti.
- [40] 3.1. A főtitkár említett tájékoztatása kiterjedt arra is, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panasz tartalmilag jogalkotói mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányul, amire az indítványozó nem jogosult. A főtitkár továbbá arra is felhívta az indítványozó figyelmét, hogy az indítványa hiányos, mert nem tartalmaz – a határozott kérelem követelményeinek megfelelő – részletes, alapjogi érveléssel ellátott indokolást arra nézve, hogy az indítványban támadott jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvénnyel.
- [41] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz – a főtitkárság felhívása ellenére küldött indítványkiegészítésre is figyelemmel – tartalmilag valójában arra irányult, hogy a Vht. egyes szabályait a jogalkotó pontosítsa, egészítse ki. Az indítványkiegészítés e körben is csupán a bírói jogértelmezést kifogásolta.
- [42] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdésére vonatkozó gyakorlata szerint a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére az Abtv. hatálybalépése óta nincs jogszabályi lehetőség {lásd például: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [62]; 3212/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]; 3169/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [24]}. Ilyen indítvány benyújtására az indítványozó sem kapott törvényi lehetőséget, ennél fogva az Alkotmánybíróság a Vht. kifogásolt rendelkezéseit sem vizsgálhatta érdemben az indítvány alapján. Hivatalból eljárás lefolytatását az Alkotmánybíróság nem tartotta indokoltnak.
- [43] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz vonatkozásában az indítványozó – a főtitkárság felhívása ellenére – nem adott elő alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást az indítványkiegészítésben sem.
- [44] Ennélfogva az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz nem felelt meg a befogadhatóság Abtv. szerinti feltételeinek.
- [45] 3.2. Az Alkotmánybíróság az indítványozó Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasza kapcsán megjegyzi a következőket.
- [46] Az árverési hirdetemény tartalma kapcsán utal arra az Alkotmánybíróság, hogy egy végrehajtónak az ingatlant terhelő kötelezettségének nem ingatlanhoz tartozása kérdésében nem lehetnek kétségei.

- [47] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a Vht. 217/A. § (4) bekezdés támadott – a végrehajtó intézkedésének bíróság általi megsemmisítését a kifogásban foglalt kérelem korlátaira tekintet nélkül lehetővé tevő – szövegrésze és a rendelkezés címzettje egyértelmű, rendeltetése nyilvánvalóan jogvédelmi.
- [48] 4. Ekként az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva – az Abtv. 27. §-ára, 46. § (1)–(2) bekezdésére, 52. § (1) bekezdésére és (1b) bekezdésének e) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) és h) pontjára tekintettel visszautasította.

Budapest, 2024. január 9.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2607/2022.

